

3. Chechel N. P. The Discourse of Style in a Retrospective Survey of Ukrainian Performance and Dramatic Culture. Extended abstract of Doctoral dissertation (Philosophy) / Chechel N. P. – K.: Taras Shevchenko Kyiv National University, 2005. – 36 p.
4. Davydjuk V. Pervisna mifologija ukrai'ns'kogo fol'kloru / Davydjuk V. – Lutsk. Vezha, 1997. – 296 p.
5. Dictionary of the Ukrainian language. – K.: Naukova dumka, 1977. – Vol. 8. – 928 p.
6. Dukov E.V. Kul'tura: upravlenie, ekonomika, pravo / Dukov E.V. – 2006. – № 3. – PP. 18-31.
7. Fedorov Alexander. Media Education: History, Theory and Methods /Fedorov Alexander. – Rostov: CVVR, 2001. – 708 p.
8. Hrushevsky M.S. Istorija ukrai'ns'koi' literatury /Hrushevsky M.S. – K.: Lybid', 1993. – Vol. 1. – 392 p.
9. Huizinga Johan. Homo Ludens; Stat'i po istorii kul'tury. D.V. Silverstov, Transl / Huizinga Johan. – M.: Progress–Traditsiya, 1997. – 416 p.
10. Konnikov A.P. Mir estrady /Konnikov A.P. – M.: Iskustvo, 1980. – 272 p.
11. Kosiuk O.M. Gra – informacija – komunikacija: genetychnyj roztyn rozvazhal'noi' produkcii' elektronnyh mas-media / Kosiuk O.M. – Lutsk: Lesya Ukrainka Eastern European National University, 2009. – 236 p.
12. Kosiuk O.M. Rozvagy, produkovani suchasnymy ZMI, u konteksti majdannoi' smihovoi' kul'tury. Ukrai'ns'ka periodyka: istorija i suchasnist' / Kosiuk O.M. – Lviv, National Academy of Sciences of Ukraine. Lviv. National Vasyl Stefanyk Scientific Library, 2003. – №10. – PP. 640-644.
13. Le nouveau Petit Robert. Dictionnaire alphabetique et analogique de la langue francaise. – Paris: Dictionnaires le Robert, 2000. – 2178 p.
14. Naumova L.M. The show as a culture phenomenon. Philosophy aspect. Extended abstract of PhD dissertation (Philosophy). N. Karazin Kharkiv National University /Naumova L.M. – Kharkiv, 2004. – 19 p.
15. Nedopytansky M.I. Zhanrovi novacii' suchasnogo ukrai'ns'kogo telebachennja. available at /Nedopytansky M.I. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1403>.
16. Razlogov C.E. Kommertsiya i tvorcestvo: vragi ili soyuzniki? /Razlogov C.E. – M.: Iskustvo, 1992. – 271 p.
17. Shahumyan S.S. Genesis of entertainment culture from beginning to maturity (XVIII c.) Western Europe and Russia. PhD dissertation : Theory and history of culture /Shahumyan S.S. – M., 2001. – 131 p.
18. Zaharov A.V. Sotsiologicheskie issledovaniya, 2008. – № 1. – PP.106-114.

УДК 785: 130. 2

Нефедов Сергій Юрійович

Заслужений діяч естрадного мистецтва України,
начальник відділу по роботі з творчо
обдарованою молоддю Творчої спілки
"Асоціація діячів естрадного мистецтва України",
лауреат всеукраїнських та міжнародних
конкурсів, керівник квартету народних
інструментів "Лабіринт"

ПРІОРИТЕТНІСТЬ НАРОДНО-ІНСТРУМЕНТАЛЬНОГО АНСАМБЛЕВОГО ВИКОНАВСТВА

Стаття присвячена проблемам вивчення "пріоритетності" в контексті сучасної музичної культури. Виходячи з основних постулатів цього поняття у теоретичному та історичному музикознавстві, специфіка "пріоритетності" розглядається в сфері виконавства. Конкретизація запропонованого поняття відбувається на прикладі народно-інструментального ансамблевого виконавського жанру.

Ключові слова: пріоритетність, виконавство, народний інструментарій, ансамбль.

Нефедов Сергей Юрьевич, Заслуженный деятель эстрадного искусства Украины, начальник отдела по работе с творчески наделенной молодежью Творческого объединения "Ассоциация деятелей эстрадного искусства Украины", лауреат Всеукраинских и международных конкурсов, руководитель квартета народных инструментов "Лабиринт"

Пріоритетність народно-інструментального ансамблевого исполнительства.

Статья посвящена проблемам изучения "приоритетности" в контексте современной музыкальной культуры. Исходя из основных постулатов этого понятия в теоретическом и историческом музыковедении, специфика "приоритетности" рассматривается в сфере исполнительства. Конкретизация предлагаемого понятия проводится на примере народно-инструментального ансамблевого исполнительского жанра.

Ключевые слова: пріоритетність, исполнительство, народный инструментарий, ансамбль.

Nefedov Serhiy, Honored Worker of Pop Art of Ukraine, Head of Department of Work with Talented Youth of the Creative Union "Association of Leaders of Pop Art of Ukraine", laureate of all-Ukrainian and International competitions, Head of the Quartet of folk instruments "Labyrinth"

Priority of the folk instrumental ensemble performance

The article is dedicated to the problem of priority in the context of modern musical culture. This term becomes widespread among spheres of theoretical and historical musicology. It is used as criteria of any scientific problem evaluation in relation to actuality, scientific novelty, theoretical and practical meaning, id est, purposefulness of research on the whole. The deepest definition of this term it is assumed to accept the one, proposed by I. Kotlyarevskiy. Based on

the main postulates of this definition, related to the theoretical and historical musicology, peculiarities of priority are considered in the area of art performance. Concretization of this term is demonstrated on the example of the folk instrumental performing genre.

This choice is due to the fact that folk instruments are the ancient ones and retain its timbre semantic and ethno psychological specificity in regardless of genre and stylistic features of the repertoire. Noteworthy composers, performers and artistic director is that association of folk instruments ensemble composition helps to find unused resources of musically-artistic attainments. Therefore, at the present stage the ensemble performance acquires features of artistic and polylogical play. And this play moment, in turn, updates the resources of so-called instrumental theater.

The relevance of mentioned research object – the folk instrumental ensemble performance – requires deeper consideration of the proposed topic in terms of the notion of "priority", the essence of which, in turn, determines the subject of study. The definition of "priority" relatively to performance genre and analysis under multi-level structure of this notion is the purpose of the research and makes scientific novelty of the problem.

Because of the object change of evaluation from the "scientific problem" to "performing genre" occurs the necessity of specific correction of "priority" definition in terms of its logical structure, as a result, its proposed the following definition: Priority – it is a property of performing genre, which determined by the ratio of such components as relevance, novelty structure, creative perspective that collectively determine the purposefulness of this genre existing. Peculiarities of priority definition, concerning performing genre, have led to changes and explanation in its hierarchical structure. As a result, a "research institution" is transformed into "creative institution" (the extent of the necessity in creation of creative teams), "research team" – into the "creative team" (the availability of resources for future creative progress). The level called "single scientist" not only does not need the adjustment, but also does not make sense in the context of the topic. The first two levels left with appropriate specification of the characteristics of priority: "world level" (the development of forms of creative activity which is necessary for optimization of human existence); level of "state" (the interest of the development of a certain performing genre).

In this context is proved the worthwhile and productive involvement into analytical and research terminology thesaurus the term "paradigm" in order to justify the dialectical relationship of theory and practice with regard to the research of the existing level of development and further perspectives of socio-cultural operation for the selected unit of research – folk instrumental ensemble performance as a phenomenon of music culture. Natural paradigmatic "duality" allowed to cover two axes, which are the main vectors of bayan-ensemble genre analysis. First of all, it considers a theoretical axe – a set of musicological concepts to study of this kind of performance that as a result led to talk about the existence of a kind of music-theoretical system of so-called "bayan-knowing." On another hand – this is an objective axe, which is like a fundament in drawing up a coherent picture of the objective properties and characteristics of bayan-ensemble performance genre like the phenomenon of Ukrainian music culture.

In the defined context, the involvement into analytically-terminological thesaurus the research of term "paradigm" appears purposefulness and productive in order to justify the dialectical relationship of theory and practice regarding to the study of the existing level of development and socio-cultural perspectives of further operation of the selected unit of research – folk instrumental ensemble performance as a phenomenon of musical culture.

The analysis of folk instrumental ensemble performance has led to the regular conclusion that the availability of resources for the further development of the creative team makes its relevance to organizational activity of creative or educational institution. This institution provides the productivity of team work and in such way solves current problems of music art and culture at the level of municipal needs. Every state, through strengthening its spiritual potential, creates and maintains an eidetic in the worldwide scale.

Keywords: priority, performance, folk instruments, ensemble.

Як визначають науковці і як підтверджує практика, виконавство є не просто музикуванням, не тільки певною формою музичної діяльності. Воно представляє собою унікальний феномен музичної культури. Крім того, не буде перебільшенням сказати, що в історичному контексті виконавство можна вважати своєрідним першоджерелом, першоосновою музичного мистецтва взагалі.

Постійна увага до цього феномена, збільшення кількості наукових досліджень, присвячених йому, зумовлено ще такими аспектами. Перш за все виконавське мистецтво займає все більший простір в контексті музичної культури і набуває все більшого значення в просвітницькій справі. Не викликає заперечень теза, що саме виконання творів має бути одним з найбільш доступних форм ознайомлення з творчими здобутками композиторів. Більш того – безпосереднє сприйняття творів через їх виконання стає певною інформаційною складовою для широкого кола слухачів незалежно від їхньої професійної підготовки. Нарешті, не можна не зазначити, що гра на музичних інструментах з давніх віків вважалася невід'ємною частиною культурного виховання індивіда. Цей перелік можна продовжувати, але вже очевидна актуальність звертання до цієї тематики.

Сказане вище справедливе відносно виконавства на будь-якому інструменті або ансамблю інструментів. Але в даній статті увага зосереджується на народно-інструментальному ансамблевому виконавстві. Це пояснюється такими моментами. Безумовно, народний інструментарій є одним з найстародавніших та зберігає свою тембрально-семантичну на етнопсихологічну специфіку незалежно від жанрово-стильових особливостей репертуару.

Заслуговує на увагу композиторів, художніх керівників й виконавців те, що об'єднання народних інструментів в ансамблевий склад сприяє пошукам невикористаних ресурсів музично-артистичних нарбок. Саме тому на сучасному етапі ансамблеве виконання набуває рис художньо-полілогічної гри. А цей ігровий момент, в свою чергу, актуалізує ресурси так званого інструментального театру.

Актуальність зазначеного об'єкта дослідження – народно-інструментального ансамблевого виконавства – потребує більш глибокого розгляду запропонованої теми з точки зору поняття "пріорите-

тність". Це поняття стало широко розповсюдженим в сферах теоретичного та історичного музикознавства. Його використовують як критерій оцінювання будь-якого наукового дослідження з точки зору актуальності, наукової новизни, теоретичного та практичного значення, тобто – доцільності дослідження взагалі. Найбільш глибоким за змістом вважається визначення цього поняття, яке запропонував І. А. Котляревський: "Пріоритетність – це властивість наукової проблеми, яка визначається через співвідношення таких функціональних складових, як актуальність, наукова новизна, практичне значення, та обумовлює необхідність її розв'язання" [4, 32-33].

Далі, на цій же сторінці, І. А. Котляревський пропонує ієрархічну структуру поняття "пріоритетність". Вона будується за принципом співвідношення суб'єкта дослідження та відповідної характеристики пріоритетності наукової проблеми Найбільш високий – це світовий рівень, який характеризується розробкою проблем, котрі мають значення для самого існування людства. Другий так званий "суб'єктний" рівень – держава. Його сутність виражається у зацікавленості в певному напрямку розвитку конкретної наукової галузі. Далі йдеться про наукову установу, для якої характерна першочерговість розробки проблематики за відповідною специфікою саме цієї установи. Наступний "суб'єкт" – науковий колектив. На цьому рівні здійснюється пошук тематики, яка має певний попит у замовника. І останній рівень, на котрому суб'єктом є окремий науковець: він крім виконання завдань, зумовлених посадою, демонструє захоплення тематикою за власним вибором.

Як вже зазначалося, поняття "пріоритетність" частіше використовується як критерій оцінювання наукових проблем в контексті теоретичного та історичного музикознавства. Безумовно, що воно є певною універсалиєю та "працює" і в інших галузях науки і мистецтва. Тому й тему представленої статті – "Пріоритетність народно-інструментального ансамблевого виконавства" – розглянемо у відповідному напрямку.

Безсумнівно, що перший рівень пріоритетності – світовий – досить проблематичний з точки зору характеристики даної теми тому що на ньому більш актуальними вважаються питання політики, економіки, екології, медицини тощо. Але при цьому ледве хто заперечить тому, що людство може існувати без культури, мистецтва, духовності. Саме цей ракурс безпосередньо пов'язує зазначену наукову проблему (необхідності визначення критеріїв оцінювання певного виконавського жанру) з другим рівнем пріоритетності – держава. В культурі кожної держави є символи та знаки, які репрезентують його специфіку. Одним з таких символів-знаків є народний інструментарій з відповідним репертуаром. Природно, що представити його національну специфіку через інтонування неможливо без виконання народних та професійних творів представників національної композиторської школи.

Кожний народ, кожна нація має особливий набір характерних інструментів, які самі по собі та в процесі виконання є "віддзеркаленням" етнографічної, етнологічної та етнопсихологічної специфіки.

Вказана безсумнівна пріоритетність теми на рівні держави безпосередньо пов'язана і з її актуальністю в контексті діяльності наукової установи та наукового колективу. Свідомо поєднавши ці дві позиції, підкреслимо, що осередком наукових ідей є відповідні кафедри провідних вузів та наукових закладів Києва, Одеси, Львова, Харкова, Донецька тощо. Підтверджує цей факт збільшення кількості дисертаційних досліджень обох рівнів, навчальних посібників, методичних розробок, авторських навчальних курсів тощо.

Останній рівень – окремий науковець – не потребує додаткових коментарів. Кожний, хто береться за розв'язання конкретної наукової проблеми, обирає тему відповідно своїй фаховій освіті, виду творчої діяльності – педагогічна, музикознавча, композиторська, виконавська.

Отже, ми розглянули пріоритетність саме обраної теми, тобто в плані музикознавчого обґрунтування її доцільності. Тепер проаналізуємо пріоритетність виконавства з конкретизацією відносно народно-інструментального ансамблевого його різновиду.

Виконавству як такому присвячено багато досліджень різної спрямованості: історико-культурної, фахово-практичної, музикознавчої, методологічної, філософсько-естетичної, психологічної тощо. Коло питань широкого та вузького профілів настільки широке, що тільки огляд відповідної літератури може стати основою ґрунтового бібліографічного довідника. Це вже засвідчує актуальність проблематики. Але в запропонованій статті наголошувалося на розумінні виконавства як феномену музичного мистецтва. З цієї точки зору доцільно звернутися до концепції Ю. Вахраньова, який розглядає виконання музики з точки зору його поетики [1]. Наведемо окремі позиції цієї концепції, які стосуються проблеми пріоритетності. Науковець наголошує, що виконавству притаманна особлива натхненність вислову, одухотвореність, що одна здібна бути світлом духу [1, 5]. В зв'язку з цим виконавський процес є особою реальністю, яка існує та діє в системі певних координат духовного простору виконавця та музики [1, 6]. З цього Вахраньов робить висновок, що виконавство – це не стільки "духовна діяльність", скільки "дійова духовність". Безпосереднім продовженням цієї думки є ствердження, що обдарованість артиста проявляється в упорядкованій натхненності його виконання, а духовність музикування є змістом та вищим критерієм артистичної дії [1, 6]. В цілому, за концепцією Ю. Вахраньова, основні компоненти виконання – "музика – виконавець – інструмент" – утворюють цілісну систему, поза якою "дієвість духовності" не може реалізуватися і не виникає ефект переходу до комунікативної системи "композитор – виконавець – твір". Так природно, що компоненти системи виконання призначені для "пробудження" ідеальної (духовної) сутності твору, а виконавець є репрезентантом особистісного та набутого духовного досвіду у системі "композитор – виконавець – слухач".

Підсумовуючи приведені концепційні міркування Ю. Вахраньова не буде перебільшенням визначити виконавство не просто як феномен, а як духовний феномен музичного мистецтва.

Якщо прийняти дану точку зору, то визначення поняття "пріоритетність", запропоноване І. А. Котляревським, потребує деякого коректування. Це пов'язано із зміною саме об'єкту оцінювання.

Для цього спочатку розіб'ємо наведене вище визначення поняття "пріоритетність" на складові: властивість наукової проблеми, актуальність, наукова новизна, практичне значення, необхідність розв'язання проблеми.

Очевидно, що в нашому випадку йдеться не про наукову проблему. Об'єкт оцінювання, критерієм якого є пріоритетність, становиться властивість виконавського жанру. Така універсально-абстрактна складова як "актуальність" безумовно залишається без змін. Наявність актуальності дійсно є необхідною, навіть, природною не тільки відносно до будь-якого явища, але й до будь-якої діяльності взагалі, бо, в протилежному випадку, їх існування не має сенсу.

Безумовно, складова "наукова новизна" потребує відповідної до об'єкта заміни. Щоб вирішити це питання необхідно з'ясувати, що саме характеризує виконавський жанр. Як відомо, існують сольний жанр, оркестровий, хоровий, камерно-вокальний, камерно-інструментальний. Очевидно, що останні два відносяться до ансамблевого музичування. Отже, визначальною характеристикою виконавського жанру є виконавський склад. Отже, замість наукової новизни пропонується складова "новизна складу".

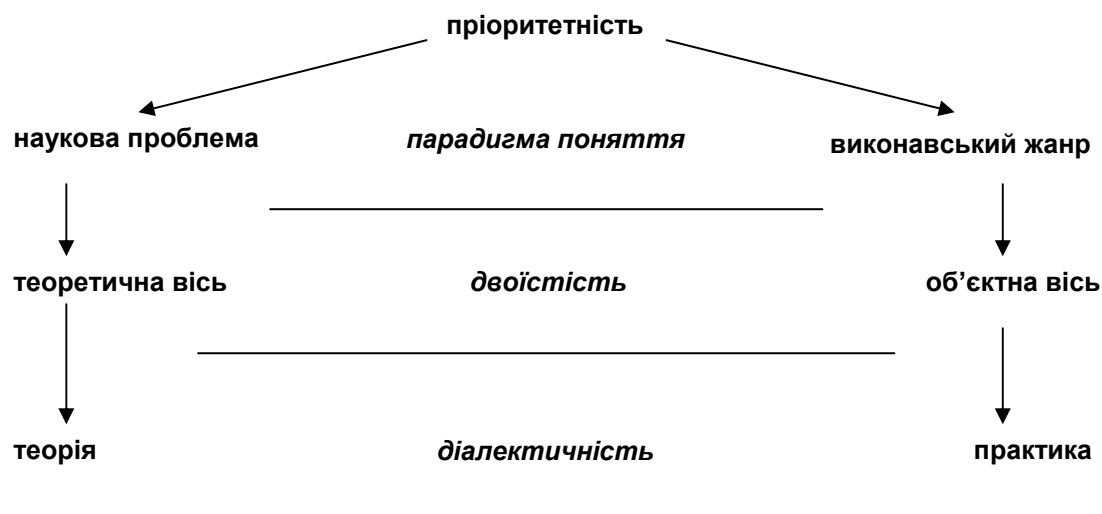
Коректування потребує і "практичне значення". Звернемо увагу, що при оцінюванні наукової проблеми не згадується "теоретичне значення". Це зрозуміло, тому що будь-якому науковому дослідженню цей параметр притаманний природно і невід'ємно і, певною мірою, дублює "наукову новизну". Теж саме відноситься і до практичного значення у виконавстві. Цей параметр відносно наукової роботи вказує на необхідність визначення можливостей подальшого використання результатів дослідження в практичному плані, наприклад – у педагогічній діяльності. Для виконавської творчості одним з найбільш важливих моментів є наявність ресурсів для подальшого розвитку. Тому складову "практичне значення" пропонуємо замінити на "творчу перспективу".

Заключною складовою у визначенні І. А. Котляревського є "необхідність розв'язання". Тобто, якщо є наукова проблема – треба її вирішити. Щодо виконавства, то всі перераховані вище параметри характеристики будь-якого виконавського жанру спрямовані на те, щоб довести "доцільність його існування".

Відтак, в результаті проведеного коректування пропонується наступне визначення: Пріоритетність – це властивість виконавського жанру, яка визначається через співвідношення таких складових як актуальність, новизна складу, творча перспектива, що, у сукупності, обумовлює доцільність існування цього жанру.

Слід звернути увагу на саму проблему визначення "поняття" як такого: як сукупності "практичного і духовного досвіду, який накопичується індивідумом або суспільством у процесі комунікації з тим чи іншим явищем. Внаслідок цього виникає те, що можна назвати понятійною парадигмою. Суттєвою особливістю понятійної парадигми слід вважати її двоїстість, наявність двох парадигматичних осей: об'єктної та теоретичної. Це повністю відповідає сутності накопичення практичного й духовного досвіду" [3, 32].

Очевидно, що наведені два визначення поняття "пріоритетність" являють собою безперечний приклад такої поняттєвої парадигми з притаманною їй іманентною двоїстістю:

Відтак, у визначенні поняття "пріоритетність" відбувається поступовий перехід від парадигми через її природну двоїстість до діалектичності. Діалектичність розуміння взаємодії, взаємопроникнення при відносній самостійності поняття "теорія" та "практика" в наукознавстві стало настільки пошире-

ним, що, навіть, набуло значення певної універсалії, яка знаходить своє підтвердження в будь-якій сфері музичного мистецтва.

З'ясувавши особливості визначення пріоритетності відносно виконавського жанру необхідно внести певні зміни і пояснення в його ієрархічну структуру. Нагадаємо, що в концепції І. А. Котляревського ця структура складається з п'яти рівнів: світовий рівень, держава, наукова установа, науковий колектив, окремих науковець. Звертаючись до попередніх міркувань зазначимо і природність відповідних термінологічних коректив: "наукова установа" перетворюється на "творчу установу", "науковий колектив" – на "творчий колектив". Рівень "окремих науковець" не тільки не потребує коректив, але, як буде пояснюватися далі, взагалі не має сенсу в контексті даної теми. "Світовий рівень" та рівень "Держава" залишаються без змін. Стислу характеристику отриманої ієрархічної системи представимо у вигляді таблиці:

№ п/п	С у б'є к т	Характеристика пріоритетності
1	Світовий рівень	Розвиток форм творчої діяльності, необхідних для оптимізації існування людства
2	Держава	Зацікавленість у певному напрямку розвитку конкретного виконавського жанру
3	Творча установа	Ступінь необхідності у створенні творчих колективів
4	Творчий колектив	Наявність ресурсів для подальшого творчого прогресу

Для того, щоб з'ясувати значення та рівень пріоритетності на світовому рівні необхідно знову повернутися до особливостей розуміння виконавства як не тільки форми творчої діяльності, але і, згідно з вищезазначеним, як духовного феномена музичного мистецтва.

Як відомо, становлення теоретичного та історичного музикознавства, розвиток і осмислення композиторської творчості нерозривно пов'язані з багатовіковою історією музично-виконавської практики. О. Лисенко наголошує: "Розвиток музичного виконавства мав безпосередній вплив на композиторську творчість, яка, в свою чергу, слугувала об'єктом теоретичних досліджень і сприяла становленню теоретичного музикознавства, що фіксувало досягнення музичної теорії. Без еволюційних процесів у виконавстві неможливо уявити картину розвитку власне музичного мистецтва, яке бере свій початок у глибині віків" – "... в родовому суспільстві Стародавнього світу й надходить до нас у легендах і трактатах про перших професійних виконавців – Орфея, Есхіла, Піфагора та ін." [5, 162].

Наведемо ще один приклад визнання неперевершеного значення виконавства на цьому надзагальному рівні: виконавці "...є не тільки "співучасниками" творчого процесу ніби "першоджерела" композиторського твору, але й охоронцями ейдетики..." [6, 117].

Ці приклади є справедливими не тільки з точки зору авторської музики, але й відносно народної творчості, яка є одним з найстародавніших видів музикування незалежно від жанрового вибору. Тому, враховуючи багатовікову історію народно-інструментального виконавства, не буде перебільшенням визнати його пріоритетність на світовому рівні як одну з актуальних форм творчої діяльності з точки зору оптимізації культурного і духовного буття людства.

На рівні держави картина є досить прозорою та зрозумілою. Зацікавленість у розвитку певного виконавського жанру безпосередньо пов'язана з проблемами становлення та удосконалення національного культурно-музичного фонду. В такому контексті особливого значення набуває поширення народної творчості через різні виконавські жанри: хорові, сольні, ансамблеві тощо. Ціла галузь музикознавства присвячена саме народному інструментарію, теоретичним і практичним основам обробок, аранжування, оркестровці тощо. Нажаль, у зв'язку з демографічними і соціальними процесами величезні шари аутентичної народної культури змінюють свою традиційну "архитипову" природу. Це відбувається завдяки активізації і актуалізації трансформацій інструментарію взагалі та народно-інструментального й народно-вокального виконавства внаслідок прогресуючої академізації і професіоналізації в цій сфері. Саме тому зберігання національних традицій і здобутків зумовлює пріоритетність народно-інструментального ансамблевого виконавства на державному рівні. Цей напрям у виконавській практиці знайшов безпосередній відгук в організаційній діяльності творчих установ (наприклад, філармоній, концертних залів та майданчиків тощо). Не менш важливого значення ця тенденція набуває і в навчальних закладах всієї узагальної системи ШУВ: школа – училище – вуз. Створення відповідних творчих колективів останні декілька десятиліть стало основою організації концертної діяльності багатьох установ і є невід'ємною частиною творчих планів різних кафедр та відділень.

Для того, щоб зрозуміти поширення інтересу до ансамблевого виконавства, необхідно спочатку прояснити сутність цього явища. Загально відомим є усталене визначення ансамблю, яке приводиться в різних довідниках та енциклопедіях: від французького *ensemble* (разом) – група виконавців, виступають спільно. В залежності від кількості учасників розрізняють: дует, тріо (терцет), квартет, квінтет тощо. Характерною рисою ансамблю визначається узгодженість сумісного виконавства незалежно від однорідності чи змішаності його складу.

Розглянемо поняття "ансамбль" у більш широкому значенні. Це викликано певною абстрактністю цього поняття і його використанням, наприклад, в архітектурі, хореографії, відносно скульптурних

композицій тощо. З цієї точки зору "ансамбль" можна визначити як сукупність однакових чи різних компонентів, які утворюють єдине художньо-естетичне ціле. Уваги заслуговує своєрідна асоціація з філософським поняттям "система": сукупність елементів в їх взаємодії та композиції. Досить очевидно, що така взаємодія і композиція в контексті ансамблевого виконавства проявляється саме в узгодженості діяльності членів творчого колективу.

Пріоритетність народно-інструментального ансамблевого виконавства визначається, перш за все, через актуальність діяльності творчих колективів. Фахівців у цьому жанрі надзвичайно турбує проблема перспективи відродження та розвитку національних традицій, популяризація багатотомових надбань народної культури. "Найболючішою і найактуальнішою проблемою тут є, безумовно, відродження і популяризація суто національного українського музичного інструментарію та традиційних форм музикування, бо з цим пов'язано виховання національної ментальності музичного мистецтва. Цілком природно, саме під цим гаслом проходить переоцінка художніх цінностей в жанрі народно-інструментального музичного мистецтва, як і в цілому по культурі..." [2, 74].

Все вище сказане підкреслює пріоритетність і перспективність діяльності народно-інструментальних колективів ансамблевого жанру. Особливої уваги заслуговує проблема ресурсів подальшого творчого прогресу таких колективів, що є необхідною передумовою їх існування і функціонування в концертній сфері. В такому аспекті спостерігаються два основних напрямки: можливість експериментування із складом ансамблю – кількість учасників, особливості поєднання різних інструментів (тобто перспективи та специфіка тембрального співвідношення) та вибір репертуару.

Проблема репертуару стає провідною на сучасному етапі: поєднання перекладень класичної музики різних жанрів, аранжувань та виконання творів оригінального плану, обробок популярної, джазової й народної музики тощо. Цей аспект набуває такого значення, що при наявності певної кількості спеціальної музикознавчої літератури обов'язково потребує окремого дослідження. Підкреслимо, що репертуарна специфіка багато в чому залежить від складу ансамблю. Крім того, обидва напрямки, які характеризують ресурси творчого колективу – варіювання складу та збагачення репертуару – нерозривно пов'язані один з одним і взаємозумовлюють свої функції в контексті перспективності виконавської діяльності того чи іншого творчого колективу.

Проведений аналіз особливостей народно-інструментального ансамблевого виконавства привів до закономірного висновку – можливість зворотного зв'язку між рівнями ієрархічної системи поняття "пріоритетність". Наявність ресурсів для подальшого розвитку творчого колективу обумовлює його актуальність для організаційної діяльності творчої або навчальної установи. Така установа забезпечує продуктивність роботи колективу, тим само розв'язуючи актуальні проблеми музичного мистецтва і культури на рівні державних потреб. Кожна держава, зміцнюючи свій духовний потенціал утворює і зберігає певну ейдетику в світовому масштабі.

Література

1. Вахранёв Ю. Исполнение музыки (поэтика) / Вахранёв Ю. – Харьков, 1994. – 335 с.
2. Давидов М. Народно-інструментальна культура України (здобутки та проблеми) / Давидов М. // Українське музикознавство. Вип. 28. – К., 1998. – С. 74-79.
3. Котляревський І. Парадигматичні аспекти розвитку понятійного апарату музикознавства / Котляревський І. // Музикознавство: з XX у XXI століття. – Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Вип. 7. – К., 2000. – С. 31-34.
4. Котляревський І. Пріоритетність як фактор розвитку музикознавства / Котляревський І. // Теоретичні та практичні питання культурології: українське музикознавство та злам століть. Вип. IX. – Мелітополь, 2002. – С. 32-40.
5. Лисенко О. Музичне виконавство та проблема його системного вивчення / Лисенко О. // Музикознавство: з XX у XXI століття: Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Вип. 7. – К., 2000. – С. 62-171.
6. Сумарокова В. Виконавська традиція як частина художньої інтерпретації музичного твору / Сумарокова В. // Музичне виконавство: Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Вип. 3. – К., 1999. – С. 117-126.

References

1. Vakhryayev Yu. Ispolnenie muzyki (poetika) / Vakhryayev Yu.. – Khar'kov, 1994. – 335 s.
2. Davydov M. Narodno-instrumentalna kultura Ukrainy (zdobutky ta problemy) / Davydov M. // Ukrainske muzykoznavstvo. Vyp. 28. – K., 1998. – S. 74-79.
3. Kotliarevskiy I. Paradyhmatychni aspekty rozvytku poniatynoho aparatu muzykoznavstva /Kotliarevskiy I. // Muzykoznavstvo: z XX u XXI stolittia. – Naukovyi visnyk NMAU im. P. I. Chaikovskoho. Vyp. 7. – K., 2000. – S. 31-34.
4. Kotliarevskiy I. Priorytetnist yak faktor rozvytku muzykoznavstva /Kotliarevskiy I. // Teoretychni ta praktychni pytannia kulturolohii: ukrainske muzykoznavstvo ta zlami stolit. Vyp. IX. – Melitopol, 2002. – S. 32-40.
5. Lysenko O. Muzychne vykonavstvo ta problema yoho systemnoho vyvchennia /Lysenko O. // Muzykoznavstvo: z XX u XXI stolittia: Naukovyi visnyk NMAU im. P. I. Chaikovskoho. Vyp. 7. – K., 2000. – S. 62-171.
6. Sumarokova V. Vykonavska tradytsiia yak chastyna khudozhnoi interpretatsii muzychnoho tvoru / Sumarokova V. // Muzychne vykonavstvo: Naukovyi visnyk NMAU im. P. I. Chaikovskoho. Vyp. 3. – K., 1999. – S. 117-126.